

**ДО СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ****ЧРЕЗ
ДИРЕКЦИЯ
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ И
ПРОТОКОЛ****ДОКЛАД**

от съдия КАМЕЛИЯ ГЕОРГИЕВА НЕНКОВА – Районен съд – Перник,
член на НСММСНДРБ, звено за контакт в Европейската съдебна мрежа /ЕСМ/
и от съдия ЛИДИЯ АНТОАНОВА ГЕОРГИЕВА – Районен съд – Своге, член на
НСММСНДРБ, звено за контакт в Европейската съдебна мрежа

ОТНОСНО:

УЧАСТИЕ В 65^{тата} ПЛЕНАРНА СРЕЩА НА Европейската съдебна мрежа,
проведена в гр.Копенхаген, Кралство Дания, 5-7 ноември 2025 г.

Въз основа Решение на СК на ВСС по протокол № 29/ 21.10.2025г.- т.19.1
относно командироване на Камелия Георгиева Ненкова - съдия в Районен съд -
Перник и Лидия Антоанова Георгиева – съдия в Районен съд – Своге в 65-тата
Пленарна среща на Европейската съдебна мрежа (ЕСМ), в качеството им на членове
на Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни
дела на Република България и контактни точки в Европейската съдебна мрежа по
наказателни дела, взехме участие в 65^{тата} Пленарна среща на ЕСМ, която се проведе
в гр. Копенхаген, Кралство Дания, 5-7 ноември 2025 година.

В срещата взеха участие над 100 контактни точки от държави членки на ЕС,
държави кандидати за членство в ЕС и асоциирани държави. Следва да се акцентира,
че на срещата присъстваха и представители на Албания, Косово, Молдова, Черна
гора, Украйна, Северна Македония, Сърбия, Исландия, Лихтенщайн, Швейцария,
Норвегия, Аржентина, Япония, Тайван, Казакстан и Великобритания. На събитието
присъстваха също и представители на Европейските институции - ЕК, Съвета на ЕС,
Европейският парламент, OLAF, Европейската прокуратура, представители на
SELEC, Съвета на Европа, Евроджъст, Европейската съдебна мрежа /EMCO/, както и
представителите и целият Секретариат на Европейската съдебна мрежа-/EJN/, като
ключово място в цялата среща имаше Хю Докри секретар на ЕСМ.

Срещата продължи два дни. През първия ден, една част от срещата бе

посветена на Борда на ЕСМ, като участието беше за определени лица, като след 17.00 часа, всички се присъединиха към събитието. Запознахме се с новите контактни точки на Мрежата, както и с други представители, които досега не сме имали възможност да срещнем, като обменихме контакти и идеи в много ползотворни разговори. Официалното откриване на срещата беше на следващия ден в 09.00 ч. в една историческа сграда, която домакините бяха избрали за събитието. Срещата бе открита много тържествено, със слово на Министъра на правосъдието на Дания, както и с реч Главния прокурор на Дания. И двамата изнесоха на аудиторията изключително вдъхновяващо слово за обединяването на държавите в борбата с новите видове престъпни деяния, пред които Европа и света са изправени, и съвременната престъпност, като се акцентира върху ролята на контактните точки на ЕСМ в международното сътрудничество по наказателни дела. Посочи се, че и трите модула, които ще се дискутират по време на пленарната среща- Борбата с организираната престъпност / първи модул/, Престъплението като „услуга“ /втори модул/ и Кripto активите / трети модул/, са едни от съвременните предизвикателства пред правосъдните системи на всички държави. Акцентира се, че държавите следва да разработят ефективни и единни механизми за борба с тях, за да се постигне ефектът правосъдието да е готово да върви „една крачка“ преди извършителите и да може активно да се бори с тях, респективно да ги предотвратява. След тях на трибуната бе изнесена реч и от г-н Хю Докри- секретар на ЕСМ, който посочи, че от създаването си през далечната 1998 г., Мрежата е постигнала забележителни резултати в международното сътрудничество по наказателни дела, като броят на контактните точки в Европа непрекъснато се увеличава. Г-н Докри посочи и че наскоро е бил подписан Меморандум за сътрудничество с Мексико, където ЕСМ вече също ще има контактна точка, както и че се разширява сътрудничеството с Латинска Америка. Подчерта активната роля на контактните точки в този аспект и изнесе данни за докладите от 2023/2024 г, като общият брой докладвани случаи от ЕСМ за периода е 15 376, като в това число 1513- оказани съдействия за издаване на Европейска заповед за арест, 4612- оказани съдействия за издаване на Европейска заповед за разследване, 425 случая на заповеди за обезпечение и конфискация. През втория ден тези данни бяха илюстрирани в графика по държави, видно от която нашата държава е една от активните държави в тази насока. Основна роля в срещата от самото ѝ начало имаше г-жа Кристине Тролдборг- прокурор и представител на Дания в Евроджъст, която всъщност и извършваше логистиката на цялата среща с изключителна прецизност и отдаденост.

След приветствията, последователно бяха представени и трите модула, презентирани с изключителна задълбоченост от рапортващите ги. На първо място беше презентиран модулът за Борба с организираната престъпност, представен от г-жа Кристина Петерсен- датски прокурор и г-жа Фернандес, специализиран прокурор в датската прокуратура за Борба с този тип криминални деяния. Същите проследиха историческото развитие в датската легислатура на този термин и законодателната му рамка, като посочиха, че още през 80-90-те години са имали проблеми с „банди“, които са били основно „мотор банди“. Тези „банди“ са се отделили в отделни групировки, воюващи помежду си, което е довело до безредици в обществото. Поради това, в периода 1996-2003г., в държавата са приели с изменения – „Biker acts“

/Закон против мотористките банди/, за да противодействат на този проблем, което е положило началото на войната с този тип банди. Същите са започнали да се занимават и с незаконна дейност, основно съсредоточена в продажбата на наркотични вещества. С времето този тип банди, развивали своята дейност и структура, и макар в Дания да няма легално понятие за организирана престъпна група /ОПГ/, за подобен тип формирувания, които се занимават с различни криминални деяния и нарушават обществения ред се използвал термина „бандити“ /"bandidos"/. През годините са извършени множество промени в законодателството и увеличаване на наказанията, които се предвиждат, както за участието, така и за ръководенето на такъв тип групи. Следва да се посочи, че се изнесоха статистически данни, че освен престъпления свързани основно с разпространението на наркотични вещества, бандите се занимават и с друга престъпна дейност, в това число и убийства, извършени по поръчение на лица от трети държави. Беше даден пример с поръчване на убийството на ръководител от една такава банда. Беше обърнато внимание, че организираната престъпност представлява сериозна заплаха за европейските граждани, предприятия и институции, както и за европейската икономика. Престъпни организации като мафията, престъпните мотоциклетни банди и други видове престъпни групировки извършват мащабна организирана престъпност, особено тежки престъпления, свързани с наркотици, престъпления, свързани с държане и разпространение на оръжия, икономически престъпления, включително пране на пари. В този аспект допълнителна презентация, която не беше включена в първоначалната програма, изнесе и прокурор от Сицилия, който разказа начините за борба в организираната престъпност понастоящем през призмата на съвременното италианско законодателство.

На следващо място, беше отчетено, че борбата с престъпните организации е приоритет за ЕС. Стратегията на Европейската комисия за борба с наркотиците 2021–2025 г. гласи, че един от стратегическите приоритети е „разбиването на високорискови организирани престъпни групи, свързани с наркотици, които действат в държавите членки на ЕС, произхождат от тях или са насочени към тях“. На 8 юли 2025 г. Комисията представя оценка на стратегията и плана за действие eu2025.dk. В нея се посочва, че „са необходими конкретни проактивни мерки за справяне с организираната наркопрестъпност, прекъсване на техните свързани с наркотици организирани престъпни групи, дейности и справяне с тяхното проникване във веригата за доставки на ЕС чрез насилие и корупция“. Освен това, стратегията за вътрешна сигурност на Комисията от 1 април 2025 г. - „ProtectEU“, гласи, че Комисията ще работи в тясно сътрудничество с държавите-членки, за да предложи нова стратегия на ЕС за борба с наркотиците, както и че Комисията ще представи законодателно предложение за модернизиране на правила относно организираната престъпност през 2026 г. През 2024 г. е създадена Европейска съдебна мрежа за борба с организираната престъпност (EJOCN) под егидата на Евроджъст, с цел засилване на борбата срещу престъпните организации.

Беше обсъдено, че държавите-членки са предприели различни мерки в борбата срещу престъпните организации, а националното законодателство във всяка държава-членка предлага различни възможности за борба с престъпните банди и други престъпни организации. Един от начините за борба с престъпните

организации общо за повечето държави е наказателното преследване на лица в рамките на престъпните организации за извършените от тях престъпления, като например престъпления, свързани с наркотици, престъпления, свързани с оръжия, и икономически престъпления. Друг начин за борба с престъпните организации може да бъде въвеждането на специални разпоредби за увеличаване на наказанието, които се прилагат, когато престъплението е извършено от лица, свързани с престъпна организация. Тежестта на доказване във всички държави е на държавното обвинение, когато се касае за такъв тип дейност, която е силно конспиративна и трудно доказуема. Подчерта се, че международното сътрудничество по този тип дела е особено важно, тъй-като все повече се налага тяхната интернационалност, като престъпните организации често имат международни отношения и извършват престъпления през националните граници, а конфликтите често са трансгранични. Следователно е необходимо сътрудничество между държавите-членки в борбата с престъпните организации. В този аспект, взаимната правна помощ при разследването и установяването на такива престъпни организации извършващи престъпления, като например престъпления, свързани с пренасяне на наркотици през граница, често може да изисква бърза и ефикасна помощ и от други държави в контекста на трансгранични операции и разследвания. В тази връзка особено полезни се оказват съвместните екипи за разследване или така наречените – JITS.

Поради развитието на моделите на престъпност и технологиите, използването на технологични техники за разследване, като GPS наблюдение, подслушване, дистанционно събиране на данни и прихващане на телекомуникации, също бе описано като необходимо, във все по-голяма степен провеждане на съответно, ефективно и проактивно разследване на престъпления. В този аспект, един от най-използваните международни актове е Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. относно Европейската заповед за разследване по наказателни дела, които правят възможни трансграничните разследващи действия чрез използването на Европейска заповед за разследване (ЕЗР). ЕЗР изискват сътрудничество между съответните държави-членки, като обикновено уведомената държава членка е длъжна също да разреши или извърши прихващането. Ефективността им е особена голяма, което е видно и от големия брой ЕЗР, издадени със съдействието на Мрежата. Именно тук, в заключение на този модул беше посочено, че ЕСМ насърчава съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси между държавите-членки и голям брой трети държави. Тъй като престъпните организации често имат международни отношения и често извършват престъпления през граници, както е посочено по-горе, и тъй като конфликтите често са трансгранични, е уместно да се обмисли дали ЕСМ може да играе специална роля в борбата с престъпните организации. Акцентираща се, че новият пакет за електронни доказателства (Регламент (ЕС) 2023/1543 и Директива (ЕС) 2023/1544) ще бъде особено полезен в тази борба, като се предвижда нова система за събиране на електронни доказателства в наказателните производства в рамките на ЕС.

След приключване на този модул, се пристъпи към разглеждане на иновативната тема – „престъплението като услуга“, в рамките на който представител от полицията на Копенхаген разказа на аудиторията за случай, който е относим към

този модул. В изложения от него случай, в който било поръчано убийството на един лидер на престъпна група, се акцентира, че лицето, което било наето да извърши престъплението, било набрано чрез специални социални платформи и мрежи. Това лице било заловено, благодарение на своевременната намеса на датската полиция. Тук се акцентира на структурата на този тип нова престъпна дейност, а именно „престъплението като услуга“, се има предвид под този израз и че престъпните организации непрекъснато разработват нови методи за извършване на сериозни престъпления. Например, методите, използвани за извършване на контрабанда на наркотици, са станали по-сложни и усъвършенствани през времето, в това число и престъпления, свързани с телесната неприкосновеност и поръчките убийства. Отдели се специално внимание на престъпните организации, които все по-често обявяват тип „търгове за криминални задачи“, използвайки тайни онлайн платформи с ограничен достъп на участниците в тях, силно конспиративни и криптирани. Методът „Престъпление като услуга“ основно се разработвало от такъв тип групи, за да се прилага и за престъпления, различни от тежки престъпления срещу живота и здравето, като киберпрестъпления и икономически престъпления, където престъпниците търсят технически умения или съвети. Методът привлича вниманието на определени държавните институции, призвани да опазват обществения ред, като например разузнавателните служби, които се фокусират върху възможността методът да бъде използван за извършване на терористични атаки или подобни атаки в други страни. Идеята е да се предотвратява такава дейност и да се спре в зародиш нейното развитие, като този тип нови престъпни дейности са сериозна заплаха за цялото общество в глобален аспект. Такива методи на разследване често изисквали трансгранично сътрудничество и ползването на методите за искане на правна взаимопомощ, въз основа на Конвенцията на Съвета на Европа от 20 април 1959 г. за взаимопомощ по наказателноправни въпроси и допълнителните протоколи към нея, Конвенцията на ЕС за взаимопомощ от 29 май 2000 г. и протоколите към нея или Директивата на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. относно Европейската заповед за разследване по наказателноправни въпроси (ЕЗР). Искане за правна взаимопомощ можело да бъде издадено и въз основа на други международни конвенции, като например Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност от 15 ноември 2000 г. (UNTOC), двустранни споразумения или въз основа на принципа на реципрочност. В тази връзка от особена полза бил новият пакет за електронни доказателства (Регламент (ЕС) 2023/1543 и Директива (ЕС) 2023/1544), който ще осигури нова система за събиране на електронни доказателства в наказателните производства и ще улесни международното сътрудничество в този аспект. Този модул завърши с дискусия за ролята на ЕСМ да подпомага и да насърчава съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси между държавите-членки и голям брой трети държави и по този тип нови престъпления, които следва да бъдат предотвратявани и разследвани адекватно и които винаги са с комплексен и международен елемент.

След приключването на този модул, беше представен и третият такъв, а именно „Крипто активи“. Лектор по тази тема беше прокурор от Датската прокуратура, който работи в специализирано звено, занимаващо се с престъпления, с

предмет крипто валути и крипто активи. Презентацията започна с кратък исторически преглед на крипто валутите, като се посочи, че първата такава е „Bitcoin“. Акцентираща се върху трудността при проследяването и откриването на притежателя на определена крипто валута, който е извършител или по- друг начин е свързан с дадено престъпление. В тази връзка се посочи, че специфичната „блокчейн“ технология, чрез която тази валута се разпространява, не позволява на „външни лица“, в това число и на полицейските органи, които са запорили крипто валута, да разберат кой е притежателят ѝ. Именно поради това е необходимо съдействието на доставчиците на крипто валути, които могат да дадат достъп на разследващите органи до т. нар. „ключ“, чрез който е възможен достъп до „портфейла с крипто валута“. В този аспект разследващите органи също се натъкват на трудности, доколкото почти всички доставчици имат седалища на отдалечени места, като например Сейшелите /където са регистрирани над 200 доставчика на крипто валута/, поради което достъпът до тях е ограничен. В допълнение, повечето от тях отказват съдействие на органите на полицията и прокуратурата, като се аргументират с липсата на юрисдикция на запитващите органи. Очертани бяха и проблемите с конфискацията на крипто валута, доколкото следва да се държи сметка за непрекъснатото променящата се стойност на крипто валутата, което изисква внимателна преценка относно моментът, в който същата следва да бъде продадена.

Следобяда, всички участници бяхме разделени на три работни групи – по посочените по -горе теми, като нашата държава беше представена в първия модул „Борба с организираната престъпност“ и модул трети – „Крипто активи“. Дискусията беше много оживена, тъй-като се оказа, че относно ОПГ-тата, въпреки общите постулати, се различават доста специфики за отделните държави. В тази връзка, едни държави предвиждат диференциран режим в зависимост дали се касае за административно наказание, което обикновено се понася от ЮЛ, когато се касае за някаква по -лека форма на противообществена проява и отделно от това когато се касае за типичните организирани престъпни групи, създадени с цел извършване на престъпления. Наблюдава се разлика в правните рамки на различните държави, като наказателноправният режим на едни държави включва легална дефиниция на понятието ОПГ / като България, Италия, Германия, Кипър и др/, в други държави липсва такава легална дефиниция, /като Дания, Сърбия, Румъния, Ирландия/, а във Финландия тази тема е обект на гражданското законодателство. Италия е специализирана в антимафия борбата и има цяла правна рамка и закони само по този въпрос. Оживена дискусия предизвика в групите темата, как да се докажат елементите на тези групи, като във всички държави, предвиждащи наказателно преследване, се отчете, че тежестта на доказване е на прокуратурата. Обобщено бе посочено, че в повечето държави се използва проследяването на трафични данни, както и ползването на анонимни свидетели / напр. в Белгия/, на служители под прикритие – в Гърция. Тези методи бяха отчетени като широко използвани и от останалите държави, като представителите на Гърция, Румъния и Белгия дадоха и конкретни примери. Беше изложена и правната рамка за нашата страна от нашия представител в модула. В заключение се отчете и приноса на ЕСМ в борбата с трансграничната организирана престъпност.

В работната група „Крипто активи“ бяха обсъдени редица теми, като акцентът

беше поставен върху предизвикателствата при разследването и установяването на извършителя/извършителите на престъпления, свързани с крипто валути. Отново беше посочено, че в много от случаите доставчиците на крипто услуги не съдействат на разследващите органи, като в тази връзка се предложи да се засили трансграничното сътрудничество между държавите, в това число и със съдействието на Европейската съдебна мрежа. Представителят на Италия посочи, че се е занимавал както с престъпления, които имат за предмет крипто валута, така и с такива, при които тази валута е използвана като платежно средство за определена „престъпна услуга“ – убийства, закупуване на наркотични вещества, както и детска порнография. Прокурори от Малта, Италия и Румъния посочиха, че националните им законодателства предвиждат продажба на конфискуваните крупно валути, за да бъдат трансформирани в конвенционална валута. Беше посочено и че в Латвия, Лихтенщайн и Малта са обособени специализирани звена за работа с кибер престъпления и престъпления, свързани с крипто валути. Въпреки това, беше акцентирано върху необходимостта за задълбочено обучение на магистратите и полицейските органи в тази сфера, доколкото същата поставя много трудности.

На следващия ден /07.11.2025 г./, срещата започна с обобщаване на резултатите на дискусиите по работни групи, като всеки един от модераторите на групите обобщи и презентира на всички участници основните концептуални точки и идеи, до които бяхме достигнали в работните групи. Акценти бяха поставени на следните общи концепции и идеи: унифициране на правната рамка на държавите по посочените теми, развитие и сътрудничество в борбата с новите предизвикателства на иновативните методи, с които престъпните организации, като развиващите дейността „престъплението като услуга“ се занимават, противодействието на същите, както и борбата с новата заплаха за правосъдните системи-криптопрестъпленията. Във всеки един от модулите беше посочено, че се нуждае от интензивно сътрудничество и единна борба на държавите -членки и трети държави, и развитие на иновативни и е-методи за борба със съвременните престъпни предизвикателства. На следващо място, ЕСМ и нейните представители, изнесоха данни за статистическата рамка на случаите, по които са работили, новите сключени меморандуми с трети страни, в това число Мексико, както и за ползотворно и оптимално използване на бюджета за усъвършенстване и подготовка на контактните точки, с оглед на осъществяване на сътрудничество по новите казуси с трансграничен елемент, пред които са изправени. Имайки предвид, че следващата поемаща Председателството държава е Кипър, ни беше представен от нейния представител кратък филм за страната, като се акцентира на нейната история и култура. Посочи се, че срещата там ще бъде през месец май 2026 г. На вниманието на присъстващите бяха изнесени и данни за други предстоящи събития, свързани с дейността на мрежата. В края на събитието слово произнесоха представителят на ЕВРОДЖЪСТ, Европейската прокуратура и ЕМСО. Следва да се посочи, че представителят на Европейската прокуратура, която участва в събитието като делегат, също направи кратка презентация на работата на Прокуратурата и посочи конкретни казуси, свързани с разискваните теми. Презентация на аудиторията изнесе и секретарят на Европейската мрежа за съдебно обучение, която разказа за темите и дейностите, които мрежата си е набилязала да реализира като бъдещи проекти, като

сред тях бяха и тези, предмет на трите уъркшопа по време на Пленарната среща. Тя посочи, че работят в тясно сътрудничество с ЕСМ, и че биха съдействали за подготовка и на контактните точки по бъдещи теми и предизвикателства, свързани с работата им, във връзка с международното сътрудничество. Звената за контакт демонстрираха гостоприемството си към всички присъстващи и на настоящата среща, като слово произнесе и г-жа Кристине Тролборг - представител на Дания в Евроджът, която изказа своето удовлетворение от срещата.

След това думата на подиума за заключителни бележки излезе отново – г-н Хю Докри от Секретариата на ЕСМ, за да благодари на всички за успешната работа през годините и да изрази надежда и вяра в бъдещите нови проекти и инициативи на Мрежата, по които усърдно се работи.

В заключение бихме посочили, че срещата беше изключително вълнуваща, ползотворна и полезна, както от професионална, така и от социално-културна гледна точка. Изключително благодарни сме за дадената ни възможност, да вземем участие в едно такова наистина ползотворно мероприятие.

С Уважение,

Съдия в РС - Перник:.....

**Член на НСММСНДРБ, Звено за
контакт в ЕСМ**

/съдия Камелия Ненкова/

Съдия в РС - Своге:.....

Член на НСММСНДРБ, Звено за контакт в ЕСМ

/съдия Лидия Георгиева/